

Έτησια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας (έτος αναφοράς: 2022-2023)

Σχολική Μονάδα: 28ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ - 9051058

Σχολικό Έτος: 2022 - 2023

Ημερομηνία Εξαγωγής: 07/09/2023

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Καταγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας, που κρίνονται σημαντικά για την αποτύπωση της εικόνας του σχολείου

Το σχολείο μας, όπως κάθε σχολείο, λειτουργεί σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από πολύπλοκα κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Αυτό αφορά τόσο τους εκπαιδευτικούς, όσο και τις οικογένειες μαθητών και μαθητριών, καθώς αποτελούν ένα πολυσύνθετο μωσαϊκό που απαρτίζεται από πληθυσμούς πολυποίκιλων κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και μορφωτικών χαρακτηριστικών, καθώς και από ένα σημαντικό ποσοστό ευπαθών και ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων. Σε κάποια σημεία οι ιδιαιτερότητες αυτές είναι πιο έντονες. Το Νηπιαγωγείο ανήκει στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας και υπάγεται στο Δήμο Περιστερίου. Βρίσκεται επί της οδού Τζων Κέννεντυ 188 & Λεωνίδα και έχει κτιστεί το έτος 2000. Συνολικά απασχολούνται κατά το τρέχον σχολικό έτος πέντε (5) εκπαιδευτικοί. Από τις εκπαιδευτικούς, έχουν μόνιμη (οργανική) θέση στη σχολική μονάδα δύο (2), μία (1) με προσωρινή τοποθέτηση και δύο (2) είναι αναπληρώτριες. Η οργανικότητά του είναι διθέσιο και λειτουργούντα τμήματα είναι δύο (2) Πρωϊνά Υποχρεωτικά και ένα (1) Προαιρετικό Ολοήμερο. Για πρώτη χρονιά φέτος έχουμε διδασκαλία Αγγλικών. Επίσης, μία εκπαιδευτικό παράλληλης στήριξης. Το δυναμικό μας είναι 42 παιδιά, χωρισμένα στα Πρωϊνά τμήματα, με 18 από αυτά να φοιτούν και στο Ολοήμερο τμήμα. Η ταυτότητα του σχολείου προσδιορίζεται σε πολύ σημαντικό βαθμό από το όραμά του, που καθορίζει τους στόχους, τη φιλοσοφία και τις προτεραιότητές του. Στο επίκεντρο του οράματός μας, βρίσκεται η επιδίωξη επιτυχούς καλλιέργειας των Δεξιοτήτων του 21ου αιώνα στις 3 βασικές κατηγορίες, στις οποίες αυτές διακρίνονται: α. δεξιότητες μάθησης (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία και επικοινωνία), β. δεξιότητες αλφαριθμητισμού και γ. δεξιότητες ζωής (ευελιξία, ηγεσία, ανάληψη πρωτοβουλίας και παραγωγικότητα). Παράλληλα δε, η ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών. Θεωρούμε ότι ο δυναμικός συνδυασμός όλων των προαναφερθέντων στοιχείων, αποτελεί για τους μαθητές και τις μαθήτριες του Νηπιαγωγείου το κατάλληλο υποστηρικτικό πλαίσιο για την προσωπική τους ευημερία και ευεξία, αλλά και για τη μελλοντική εξέλιξή τους σε αυτόνομα, ενεργά και παραγωγικά μέλη της κοινωνίας. Σε άμεση συνάρτηση με το όραμα της Σχολικής μας Μονάδας, οι στόχοι του σχολείου σε σχέση με τις ενδοσχολικές ανάγκες [κατά κύριο λόγο τις ανάγκες των μαθητών/τριών] εστιάζουν διαχρονικά στα εξής: στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και γόνιμης συνεργασίας, τόσο μεταξύ των νηπίων, όσο και μεταξύ των εκπαιδευτικών, στην ευαισθητοποίηση των νηπίων για θέματα ζωτικής σημασίας, που αφορούν τόσο το ανθρωπογενές και το φυσικό μας περιβάλλον, όσο και την προστασία του πλανήτη μας, στη συνειδητοποίηση της ανάγκης μετάβασης από το «εγώ» στο «εμείς», καθώς και στη συνακόλουθη κινητοποίηση των μαθητών και μαθητριών και την ανάληψη δράσης για το κοινό καλό, στην ανάπτυξη και εδραίωση αξιών όπως η συνεργασία, ο σεβασμός στη γνώμη του άλλου, η αγάπη για τον πλησίον, η αλληλεγγύη και η αποδοχή της διαφορετικότητας και στην εξοικείωση των νηπίων με τις Νέες Τεχνολογίες και τα ψηφιακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Η σχολική μονάδα κάθε χρόνο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις ημέρες Περιβάλλοντος, Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και Δικαιωμάτων του Παιδιού. Παράλληλα, το σχολείο έχει υλοποιήσει στο παρελθόν, ένα σύνολο από περιβαλλοντικά προγράμματα με έμφαση στην Αειφορία και τον Αειφόρο Τρόπο Διαβίωσης, εναρμονισμένα

με τη γενικότερη στοχοθεσία των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης. Όπως αναδεικνύεται από τους τίτλους των προγραμμάτων πέρα από την προφανή εστίαση στη διαπολιτισμική προσέγγιση της γνώσης, προτεραιότητα είναι η καλλιέργεια του σεβασμού στα πανανθρώπινα δικαιώματα. Η σχολική μονάδα έχει ακόμη υλοποιήσει με επιτυχία φέτος και κατά τα παρελθόντα έτη, ένα σύνολο από καινοτόμα περιβαλλοντικά προγράμματα σε συνεργασία με επίσημους φορείς με πολύπλευρη περιβαλλοντική στόχευση [ευδεικτικά αναφέρουμε την προστασία των απειλούμενων ζώων και τη διαμόρφωση σχολικού κήπου].

Τέλος, το νηπιαγωγείο μας είχε τη συνδιοργάνωση, στο πλαίσιο έργου etwinning με τίτλο : "Πασχαλινά Ήθη και Έθιμα του τόπου μας", όπου έγινε προσπάθεια μιας πρώτης γνωριμίας των μαθητών με την πολιτισμική κληρονομιά της γενέτειράς τους και της χώρα τους γενικότερα. Επίσης γνωριμία, συνεργασία και αλληλεπίδραση με τα παιδιά και τις εκπαιδευτικούς των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων, με στόχο συνεργατικές δράσεις.

Το σχολείο διατηρεί ενεργό ιστολόγιο στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, το οποίο αποτελεί τακτική πηγή ενημέρωσης των γονέων, αλλά και διάχυσης της πληροφορίας σχετικά με τις υλοποιηθείσες δράσεις προς όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Επίσης μεγάλη έμφαση δίνεται στη συνεργασία του σχολείου με εξωτερικούς φορείς . Ανάμεσα στις πιο σημαντικές αναφέρουμε: Δήμος Περιστερίου, Σχολική Επιτροπή, Διεύθυνση Π.Ε. Γ' Αθήνας, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, Τμήματα Διεύθυνσης Π.Ε. Γ' Αθήνας: Περιβαλλοντικά-Πολιτιστικά-Αγωγής Υγείας.

B. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Θετικά σημεία

1. Ενιαίοι και καθολικοί μορφωτικοί και παιδαγωγικοί στόχοι για όλα τα παιδιά.
2. Διατήρηση του χαρακτήρα του νηπιαγωγείου, ολιστική προσέγγιση της γνώσης, έμφαση στο πώς μαθαίνουμε.
3. Διδακτικό υλικό που παράγεται από τους εκπαιδευτικούς της πράξης.
4. Καθημερινή από τους εκπαιδευτικούς ανατροφοδότηση των μαθητών/τριών και των γονέων για την πρόοδο και τις δυσκολίες των ίδιων των μαθητών/τριών.
5. Οι συνεχείς προσπάθειες των εκπαιδευτικών να υπάρχει γόνιμη επικοινωνία με τους γονείς, παρά τις καθημερινές δυσκολίες.
6. Οι καθημερινές προσπάθειες διαμόρφωσης αντισταθμιστικών και μορφωτικά επωφελών παιδαγωγικών πρακτικών. Είναι χαρακτηριστικό, ότι παρά τις συνεχώς αυξανόμενες αντιξοότητες (ελλείψεις, κενά, πανδημία, μαθησιακές απαιτήσεις, αύξηση μαθητών ανά τμήμα) το εκπαιδευτικό σώμα υλοποιεί σε μεγάλο βαθμό συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας.
7. Η ανάδειξη, μέσω των δράσεων των εκπαιδευτικών, των κοινωνικών παραμέτρων και διαστάσεων της
8. Όπως προκύπτει από την παρουσίαση της εικόνας του νηπιαγωγείου μας,

εκτιμούμε ότι το θετικό στοιχείο έχει να κάνει με το ανθρώπινο δυναμικό του. Αυτό περιλαμβάνει εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς, με σχέση συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης, εξασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία του, ακόμη και δεδομένων των δυσκολιών και κάποιες φορές ιδιαίτερων συνθηκών.

Σημεία προς βελτίωση

1. Μείωση του αριθμού των παιδιών στην τάξη (15 μαθητές ανά τμήμα).
2. Διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, ώστε να μπορούν να αναποκριθούν στις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού τους έργου
3. Σταθερή-μόνιμη στελέχωση όλων των θέσεων αντισταθμιστικών δομών, όπως της παράλληλης στήριξης, τμημάτων ένταξης. Δημιουργία οργανικών θέσεων.
4. Εξέταση του περιεχομένου των διδακτικών πρακτικών ως προς τη μορφωτική τους ωφέλεια, την αντισταθμιστική τους δυναμική και τη δυνατότητά τους ως προς την άμβλυνση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων.
5. Στελέχωση όλων των νηπιαγωγείων με ψυχολόγους, ώστε να παρέχεται η εξειδικευμένη βοήθεια σε παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς
6. Στήριξη των γονέων, ώστε όλοι να μπορούν να παρακολουθούν και να υποστηρίζουν την πρόοδο των παιδιών τους.
7. Εκσυγχρονισμός των υποδομών (υλικών, κτιριακών, πολιτισμικών, ηλεκτρονικών) όλων των νηπιαγωγείων.

Διοικητική λειτουργία

Θετικά σημεία

1. Δημοκρατικό πλαίσιο εργασίας και αποφάσεων.
2. Κλίμα συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών.
3. Η απουσία διενέξεων και συγκρούσεων.
4. Η εφαρμογή της νομοθεσίας.
5. Η καλή συνεργασία με την διοίκηση του σχολείου, τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας, του Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου, το 1ο ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ. Γ' Αθήνας.
6. Υποστηρικτικοί και υποβοηθητικοί οι εκπαιδευτικοί μεταξύ τους.
7. Το βαθύ αίσθημα παιδαγωγικής ευθύνης των εκπαιδευτικών που τους παρωθεί, να μην εγκαταλείπουν την προσπάθεια να διαχειριστούν τις κρίσεις που αναφύονται στο εσωτερικό του σχολείου.

Σημεία προς βελτίωση

1. Η αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης των σχολικών μονάδων, ώστε να

καλύπτονται οι ανάγκες τους.

2. Η κρατική χορήγηση όλων των παγίων δαπανών σε όλα τα σχολεία.
3. Η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων.
4. Ο διορισμός σταθερού και μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού ώστε να μην μεταβάλλεται κάθε χρόνο η σύνθεση του συλλόγου διδασκόντων.
5. Η δημιουργία σταθερών δομών υποστήριξης που γεφυρώνουν την απόσταση ανάμεσα στο σχολείο και τις οικογένειες των μαθητών/τριών και διευκολύνουν τη διαχείριση των κρίσεων που εκδηλώνονται στο εσωτερικό της σχολικής μονάδας.
6. Η πρόσληψη διοικητικού προσωπικού για τη γραμματειακή υποστήριξη των σχολικών μονάδων, ή η απαλλαγή (κάποιες ώρες) από τα εκπαιδευτικά καθήκοντα των Προϊσταμένων Νηπιαγωγείων.
7. Οργανικές θέσεις για το Ολοήμερο.
8. Θα ήταν χρήσιμη η δημιουργία και στελέχωση Τμημάτων Ένταξης για να καλυφθούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί που θα στελεχώσουν τις σχετικές θέσεις θα αποτελέσουν ένα σταθερό σημείο αναφοράς για τα παιδιά αυτά, θα εμβαθύνουν στα σχετικά προβλήματα και θα συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη κατάλληλων παιδαγωγικών στρατηγικών αντιμετώπισής τους.

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Θετικά σημεία

1. Το υψηλό επίπεδο συναντίληψης που παρατηρείται στο εκπαιδευτικό σώμα, όπως καταγράφεται από τις διενεργηθείσες έρευνες.
2. Ο συνεχής διάλογος μεταξύ των εκπαιδευτικών της πράξης για θέματα παιδαγωγικών και διδακτικών πρακτικών.
3. Η ανταλλαγή εκπαιδευτικού υλικού από τους εκπαιδευτικούς της πράξης στους Συλλόγους Διδασκόντων και μέσα από εκπαιδευτικές ιστοσελίδες και περιοδικά που προωθούν το συλλογικό πνεύμα.
4. Η υψηλή ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών για ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα όπως η περιβαλλοντική και κλιματική κρίση, η καταπάτηση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, η φτώχεια, οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες, ο υποσιτισμός, η παιδική εργασία, η παιδική εκμετάλλευση, η διαμόρφωση του κοινωνικού φύλου και τα στερεότυπα που τη συνοδεύουν, η καλλιέργεια πνεύματος αλληλεγγύης, συμπερίληψης και σεβασμού όλων των ανθρώπων και ιδιαίτερα των διαφορετικών και των πιο αδύναμων.

5. Οι πολλές, σημαντικές και καθημερινές διδακτικές παρεμβάσεις και προγράμματα για ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα. Ο διαρκής διάλογος με τους/τις μαθητές/τριες για όλα τα ζητήματα που τους απασχολούν.
6. Η αξιοποίηση σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων , για την ανάπτυξη της κρίσης και των απόψεων των μαθητών/τριών, μέσα από δημοκρατικό διάλογο.

Σημεία προς βελτίωση

1. Επαναφορά της απαλλαγής από τα διδακτικά καθήκοντα κατά την περίοδο της επιμόρφωσης, κατά τον τρόπο των διδασκαλείων που δυστυχώς καταργήθηκαν.
2. Μέριμνα της Πολιτείας για δωρεάν πρόσβαση μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, Μουσεία, θέατρα, σημαντικές εκθέσεις. Δημόσια προγράμματα στα σχολεία από τα δημόσια μουσεία.

Γ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Λειτουργία

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

0

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις

-

Λειτουργία

Διοικητική λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Σχολείο και κοινότητα

Λειτουργία

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

0

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις

-

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με επιτυχία και μέσα στο χρονοδιάγραμμα που είχε εξαρχής οριστεί. Η συμμετοχή στις δράσεις (εκπαιδευτικών, παιδιών, γονέων και όλων των εμπλεκομένων) ήταν ενθουσιώδης και συστηματική. Τα αποτελέσματα εμφανή και εντυπωσιακά, γεμίζοντας χαμόγελα και θετική διάθεση, για περαιτέρω παρόμοιες συνεργατικές δράσεις. Διάχυση των δράσεων υλοποίησης και αποτελεσμάτων στην κοινότητα, με την απαραίτητη επιβράβευση και

ανατροφοδότηση... Αποτυπώθηκε: η σημασία της καταγραφής και διερεύνησης της σημασίας των σχολικών χώρων και των κτηριακών υποδομών, που συντελούν και αρμόζουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών σχολικής ηλικίας. η ανάγκη διαμόρφωσης δημοκρατικού και συλλογικού πλαισίου στις διαδικασίες απόδοσης και κατανομής της χρηματοδότησης. η ανάγκη επικέντρωσης και ανάδειξης των επιμορφωτικών αναγκών, όπως ορίζονται από τους/τις εκπαιδευτικούς της πράξης, με την εξασφάλιση των ποσοτικών και ποιοτικών προϋποθέσεων που είναι αναγκαίες για την ικανοποίησή αυτών των επιμορφωτικών αναγκών. η ανάγκη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα και με γνώμονα τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών της πράξης. η ανάγκη επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων.

Σημαντικότερα αποτελέσματα των Δράσεων

1. Ενδιαφέρον, συμμετοχή, συνεργασία και στήριξη του Σχεδίου Δράσης, ως προς τον σχεδιασμό και την υλοποίησή του, από τους εκπαιδευτικούς. 2. Ενθουσιασμός, χαρά, συνεργασία, συμμετοχή από όλα τα παιδιά και ικανοποίηση από τα αποτελέσματα και την ανατροφοδότηση. 3. Ενδιαφέρον, θέληση για βοήθεια, υποστήριξη των παιδιών τους και συμμετοχή στις δράσεις, από τους γονείς. Άμεση ανταπόκριση στην υλοποίηση. 4. Η διαπίστωση και παραδοχή από όλη την εκπαιδευτική κοινότητα, για τη σημασία του κοινωνικού χαρακτήρα της γνώσης και της βιωματικής-ενεργητικής μάθησης. Καλλιέργεια δεξιοτήτων συνεργασίας, καλλιτεχνικής δημιουργίας, αισθητικής και προσφοράς. 5. Η παραδοχή, ότι οι ομαδικές δραστηριότητες, έχουν χαρακτήρα ηθικοπλαστικό, ενισχύοντας, καλλιεργώντας και διαμορφώνοντας την κοινωνική ταυτότητα των παιδιών. 6. Η γνωστοποίηση των προβλημάτων που αναδείχθηκαν από την διαδικασία υλοποίησης της δράσης προς εμπλεκόμενους (γονείς, εκπαιδευτικούς, Δημοτική Αρχή...)...

Το πιο πάνω θετικό, κυρίως, πρόσημο, στην αποτίμηση της εκπόνησης του Σχεδίου Δράσης σχολικής χρονιάς 2022-2023

επιβεβαιώνεται: Με την ανταπόκριση των εκπαιδευτικών, των παιδιών και των γονέων, τη συμπαράστασή τους στο έργο μας

και κυρίως με την εμπιστοσύνη που εξακολουθούν να δείχνουν στο σχολείο μας. Επίσης, με την κινητοποίηση συνεργασίας και στήριξης από τα εμπλεκόμενα τμήματα του Δήμου.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Η έλλειψη κοινού ελεύθερου εργασιακού χρόνου των εκπαιδευτικών για σύγκλιση του Συλλόγου Διδασκόντων με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων, τον προγραμματισμό και την αποτίμηση των δράσεων.

Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου των γονέων για συμμετοχή στις δράσεις.

Ακόμη, οι οικονομικοί πόροι του σχολείου δεν επαρκούν για να καλύψουν το κόστος των δράσεων, όπου αυτό προκύπτει, είτε για συμμετοχή σε προγράμματα, είτε για αγορά υλικών και εργαλείων που απαιτούνται.

Παρόλα αυτά, οι στόχοι που τέθηκαν εξαρχής, θεωρούμε ότι υποστηρίχθηκαν και κατακτήθηκαν με επιτυχία.

Ανάδειξη Πρακτικών και προτάσεις για αξιοποίησή τους από άλλα σχολεία (προαιρετικά).

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις

Θέμα 1

Αξουας

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Ειδικότερο Θέμα

Θέμα 2

Αξουας

Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

Ειδικότερο Θέμα

Για οποιαδήποτε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, ανάγκη είναι η συστηματική επιμόρφωση, ώστε οι εκπαιδευτικοί να είναι σε θέση να την στηρίξουν και να την υλοποιήσουν. Θα πρέπει να ενισχυθεί η επιστημονική και παιδαγωγική ταυτότητα των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών, του προγραμματισμού και την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου. Η επιμόρφωση επιβάλλεται να είναι συνεχής και υποχρεωτική, καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής θητείας των εκπαιδευτικών. Να υλοποιείται με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα, καθότι ο φόρτος εργασίας είναι μεγάλος. Μια επιμορφωτική διαδικασία μεγάλης διάρκειας στο πλαίσιο μετεκπαίδευσης, που θα έχει στόχο την αποτελεσματική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε κάθε μεταρρύθμιση. Τέλος, η ατομική επιμόρφωση του κάθε εκπαιδευτικού, με δική του πρωτοβουλία και σύμφωνα με τις ανάγκες του, όπου αυτές προκύπτουν, αποτελεί "υποχρέωση" όλων....
